

Sipilän hallituksen ilmastopolitiikan arvio

Sipilän hallitus (keskusta, kokoomus, perussuomalaiset/sininen tulevaisuus) oli ilmastolle tappiollinen, vaikka hallitus vei läpi myös tärkeitä parannuksia. Kivihiilen kieltolaki ja Pariisin ilmastopöytäkirjan solmimisen tukeminen olivat hallituksen keskeiset saavutukset. Samalla se kompastui energian tuhlaukseen ja fossiilisten polttoaineiden käyttöön kannustavien yritystukien paisuttamiseen, hakkuiden vauhdittamiseen, änkyröintiin EU-lainsäädännön neuvotteluissa ja ilmastorahoituksen leikkaamiseen maailman köyhimmiltä.

Sipilän hallituksen aikana valmisteltiin sekä energia- ja ilmastostrategia että ilmastolain mukainen keskipitkän aikavälin ilmastopoliittinen suunnitelma, joissa jätettiin hyödyntämättä monia aitoja päästövähennyksiä tuottavia toimenpiteitä ja nojattiin vahvasti bioenergian käytön lisäykseen. Suomi ei ole tällä kaudella nostanut vuoden 2030 päästövähennystavoitettaan, vaikka Pariisin ilmastopöytäkirja ja IPCC:n 1,5 asteen raportti antavatkin siihen vahvan mandaatin.

Energiapolitiikka: arvosana 7

Kivihiilen energiakäytön kieltolaki on kansainvälisesti tärkeä esimerkki fossiilisista polttoaineista irtautumisesta. [Lain ilmastovaikutukset voivat jäädä pieniksi ja niitä saattaa heikentää se, että ilman turpeen verotuksen tuntuvaa korotusta ja vaikuttavia kestävyyskriteereitä metsäbiomassalle energiayhtiöille tulee houkutus siirtyä niihin.](#) Tämä voisi kasvattaa päästöjä, sillä turpeen päästöt ovat kivihiiltä suuremmat. Nämä puutteet jäävät seuraavalle hallitukselle korjattaviksi.

Hallitus on alentanut turpeen verotusta verrattuna Kataisen ja Stubbin hallituksiin. Vuonna 2019 turpeen verotuen arvioidaan paisuvan [189 miljoonaan euroon](#).

Uusiutuva energia sai Sipilän hallitukselta uuden tukipaketin, joka on vauhdittanut investointeja mm. tuuli- ja aurinkovoimaan. Kokonaisuudessaan investoinnit jäivät pienemmiksi kuin edeltävällä vaalikaudella ja öljylämmityksestä luopuminen lykkääntyi.

Hiilinelut: arvosana 4

Ilmastopolitiikkaa leimasivat metsien lisähakkuut samalla kun metsiensuojelun rahoitusta heikennettiin. Luonnonsuojelun alueiden hankinta- ja korvausmäärärahoista leikattiin hallituskauden alussa yli 60 prosentilla. Vaikka hallitus palautti varsinkin Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman METSO:n rahoja loppukaudellaan, ne eivät nousseet edellisen hallituksen tasolle.

Sipilän hallitus edisti hakkuiden kasvattamista usein toimin. Keskeisenä oli EU:n metsä- ja ilmastopolitiikan heikentämiseen tähtäävä lobbaus. Suomi ajoi merkittäviä heikennyksiä metsien ilmastovaikutusten tilinpitoon [LULUCF-asetuksessa](#) ja oli keskeisenä toimijana torppaamassa vaikuttavia bioenergian kestävyyskriteereitä. EU on tällä osa-alueella

edelläkävijä, jonka olisi pitänyt pystyä näyttämään hyvää esimerkkiä Pariisin ilmastopöytäkirjan toimeenpanosta. Suomen aiheuttama kansainvälinen vahinko ilmastopöytäkirjalle jää vielä nähtäväksi, mutta selvää on että [EU:n haitallinen bioenergiapolitiikka on jo leviämässä ympäri maailman mm. Aasiaan](#).

Budjettipäätökset edistivät hakkuita. Esimerkiksi Äänekosken tehtaaseen liittyen rahoitettiin tieverkon kunnostuksia Keski-Suomessa kestävästi lisääntyviä puunkuljetuksia. Metsänhoidon tukia maksetaan metsänomistajille vuodessa yli 50 miljoonaa euroa. Suoria yritystukia maksettiin kolmelle suurimmalle metsäteollisuusyhtiölle viime vuonna 83,6 miljoonaa euroa. Esimerkiksi 1,5 miljardin liikevoiton tehnyt UPM sai valtiolta 22,7 miljoonaa euroa sen jälkeen kun [hallitus epäonnistui yritystukien karsinnassa](#).

Viimeaikaiseen Sipilän hallitus nosti [Metsähallituksen tulostavoitetta](#) ja vahvisti hiilinielujen heikennystavoitteen [kansallisen metsästrategian päivityksessä](#). Hallitus vahvisti runkopuun hakkuutavoitteeksi 80 miljoonaa kuutiota.

Tuet ja rahavirrat: arvosana 6

Hallitus sai alkuun [kestävän kehityksen budjetoinnin](#), joka tuo kestävyden elementit budjetissa paremmin näkyviin. Se ei kuitenkaan ole vaikuttanut itse budjettiin liittyviin poliittisiin valintoihin.

Hallitus epäonnistui karsimaan ympäristölle haitallisia tukia ja epätasapaino energian tuhlaukseen ja fossiilisten polttoaineiden käyttöön kannustavien energiaverotukien ja uusiutuvan energian tukien välillä säilyy. [Vuoden 2019 talousarvion](#) mukaan energiaverotuet ovat 2,4 miljardia euroa kun uusiutuvan energian tuet ovat 264,1 miljoonaa euroa.

Sipilän hallitus on jopa lisännyt haitallisia tukia. Se ohjasi päästökaupasta saatavista tuloista 30 miljoonaa energiaintensiiviselle teollisuudelle kompensationsa päästökaupan aiheuttamista epäsuorista kuluista. TEM on ehdottanut [päästökaupakompensaatiota lopetettavaksi](#) ja [Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen](#) mukaan kompensatio on hyödytön ja perusteeton tulonsiirto veronmaksajilta teollisuuden omistajille.

Liikenne: arvosana 6

Sipilän hallitus on [investoinut uusiin ratahankkeisiin](#) mm. Tampereella ja Helsingissä yhteensä noin 700 miljoonan euron edestä.

Hallitus ajoi myös jäämeren radan toteuttamista. Hanke kasvattaisi luonnonvarojen hyödyntämistä ja sitä kautta päästöjä ja uhkasi luonnon alueita sekä saamelaiselinkeinoja. Hanke on todettu taloudellisesti kannattamattomaksi ja sen valmistelu on keskeytetty.

Hallitus halpuutti henkilöautoliikennettä veromuutoksin, mikä ei ole omiaan laskemaan liikennesuoritetta.

Positiivista liikennesektorilla on ollut sähköautotuki, jolla kannustetaan lisäämään sähköautoja liikenteeseen, sekä konversiotuet henkilöautojen muuntamiseksi kaasu- tai etanolikäyttöisiksi. Toisaalta sähköauton lataamisen verottaminen työpaikalla on liikenteen sähköistämistä on jarruttava toimi.

Hallitus nosti biopolttoaineiden sekoitevelvoitteen 12 prosentista 30 prosenttiin vuoteen [2030 mennessä](#). Raaka-ainetta kestävästi tuotettuun biopolttoaineeseen on erittäin rajallinen määrä. Henkilöautoliikenteen päästövähennysten toteuttaminen biodiselillä merkitsee käytännössä arvokkaiden metsäresurssien hukkaan heittämistä, sillä metsäteollisuuden sivuvirrat ja tähteet ovat jo nyt lähes kokonaan käytössä.

Asuminen: arvosana 6

Rakennusten energiatehokkuutta parannettiin kauden aikana osin EU:n vaatimusten toteuttamiseksi. Suhteessa muihin Pohjoismaihin, esimerkiksi Ruotsiin ja Tanskaan, uudistus jäi kauas kaivatusta.

Sen sijaan, että Sipilän hallitus olisi vauhdittanut öljylämmityksestä luopumista, kuten Ruotsissa ja Norjassa on tehty, se lisäsi 10 prosentin sekoitevelvoitteen työkoneille ja rakennusten lämmittämisessä käytetylle kevyelle polttoöljylle vuoteen 2030 mennessä. Myös tämä lisää rajallisen bioresurssin kulutusta ja ylläpitää riippuvuutta öljystä.

Energiaremonttien tuista luopuminen heikensi kansalaisten mahdollisuutta lisätä energiatehokkuutta tai omaa energiantuotantoa.

Kansainvälinen ilmastopolitiikka: arvosana 6

Kansainvälisissä neuvotteluissa Pariisin ilmastopöytäkirjasta ja Katowicen sääntökirjasta Suomi esiintyi rakentavana ja ilmastoministeri Tiilikainen sai kummallakin kerralla vetovastuun omasta neuvotteluraitteesta. Suomi näyttäytyi osana parempaa ilmastopolitiikkaa ajavaa maaryhmää.

EU-politiikan osalta Sipilän hallituksen taival on ollut synkkä. Päästökaupan uudistuksessa Suomen kanta oli vähiten haitallinen, mutta [taakanjakosektorilla](#) Suomi pyrki lisäämään joustoja, jotka heikentävät ilmastopolitiikan uskottavuutta. Suomi jarrutti erityisesti maankäyttösektorin läpinäkyvää tilinpitoa [LULUCF-asetuksen](#) neuvotteluissa ja torppasi vaikuttavat bioenergian kestävyyskriteerit osanan uusiutuvan energian direktiiviä. Valopilkkuna Suomen kanta EU:n vuoden 2030 päästövähennystavoitteeseen päivitettiin [kahdeksan eduskuntapuolueen linjauksen](#) seurauksena 55 prosenttiin. Tämä on vielä alhaisempi kuin vaadittava vähintään -65 prosentin päästövähennys, mutta selkeä parannus aiempaan linjaan.

Sipilän hallitus katkaisi kansainvälisen ilmastorahoituksen nousujohtaisen suunnan. Hallitus leikkasi kehitys- ja ilmastorahoitusta rajusti ohjaamalla päästöhuutokauppatulot kehitysmaiden sijaan energiantensiiviselle teollisuudelle. [Vuosien 2015 ja 2016 välillä](#)

[kansainvälinen ilmastorahoitus romahti 63 prosentilla](#). Tätä on yritetty paikata kertaluontoisilla finanssisijoituksilla. Kokonaisuudessaan Suomen valmius tukea ilmastonmuutokseen sopeutumista köyhissä maissa heikentyi olennaisesti, sillä [vuonna 2017 enää vain 24 prosenttia ilmastorahoituksesta meni sopeutumiseen](#).

Lisäksi kansainvälisen ilmastopolitiikan uskottavuus kärsi [YK:n ympäristöohjelma UNEP:in rahoituksen lopettamisesta](#).

Kokonaisarvosana Sipilän hallituksen ilmastopolitiikalle: 6

Lisätietoja

Hanna Aho, ilmastoasiantuntija, Fingo, p. 050-317 6686, hanna.aho@fingo.fi
Otto Bruun, suojeleasiantuntija, Suomen Luonnonsuojeluliitto, p. 040-631 3399, otto.bruun@sll.fi
Olli Tiainen, ilmasto- ja energiavastaava, Greenpeace, p. 040-164 8606, olli.tiainen@greenpeace.org